

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Lubomíra Velce a soudců JUDr. Jiřího Körblera a JUDr. Zuzany Sváčkové v právní věci žalobce: **V.K.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Michalem Říhou, advokátem se sídlem v Praze 5, Ke Klimentce 2186/15, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení 19.407,- Kč s příslušenstvím, k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 17. ledna 2014, č.j. 15 C 249/2012 – 127,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé **I. m ě n í** tak, že žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci 13.302,- Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,75% ročně od 20.11.2012 do zaplacení, **se z a m í t á** a v zamítavém výroku o věci samé **II. se p o t v r z u j e**.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů za řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soudu I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 13.302,- Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,5% p.a. od 20.11.2012 do zaplacení, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), žalobu, aby žalovaná zaplatila žalobci 6.105,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,5% p.a. od 20.11.2012 do zaplacení zamítl (výrok II.), a konečně žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 22.506,- Kč k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Michala Říhy, advokáta, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok III.). V odůvodnění uvedl, že se žalobce domáhal na žalované náhrady škody a nemajetkové újmy, která mu vznikla v souvislosti s jeho trestním stíháním zahájeným usnesením policejního orgánu dne 3.10.2007 pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. Žalobce proti uvedenému usnesení podal stížnost a následně byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31.5.2010, sp. zn. 1 T 14/2008, obžaloby zproštěn. Na základě odvolání státního zástupce Městský soud v Praze usnesením ze dne 13.1.2011 uvedený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání. Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 8.8.2011 uznal obviněného vinným trestným činem neoprávněného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák. a pro některé dílčí úkony žalobce zprostil. K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15.12.2011, sp. zn. 67 To 318/2011, žalobce obžaloby zprostil. Žalobce požadoval náhradu přímé škody v podobě nákladů obhajoby zvoleným obhájcem ve výši 77.760,- Kč, dále 13.302,- Kč jako amortizaci použitého vozidla a 6.015,- Kč jako náhradu nemajetkové újmy za vlastní trestní stíhání.

Žalovaná ve věci uvedla, že projednala mimosoudně nárok žalobce a žalobci poskytla náhradu škody ve výši 76.256,50 Kč. Nárok na poskytnutí zadostiučinění za tvrzenou nemajetkovou újmu neshledala důvodným. Rovněž neshledala důvodným nárok žalobce na náklady vynaložené na cestu osobním automobilem k jednání u soudu a zpět, představované tzv. amortizací vozidla, neboť se nejednalo o pracovní cestu. Za nedůvodný rovněž označila nárok žalobce na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu, když z odůvodnění rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 8 i odvolacího soudu vyplynulo, že se žalobce nepochybně protiprávního jednání dopustil. Poskytnutí náhrady za nemajetkovou újmu by tak bylo podle žalované v rozporu s dobrými mravy.

V průběhu řízení vzal žalobce žalobu do částky 87.353,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,5% p.a. od 20.11.2012 zpět a soud I. stupně usnesením ze dne 21.3.2013 v tomto rozsahu řízení zastavil. Rozsudkem ze dne 28.3.2013, č.j. 15 C 249/2012 – 67, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci celkem částku 23.303,50 Kč s příslušenstvím, žalobu co do částky 74.000,- Kč s příslušenstvím zamítl a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náklady řízení. K odvolání žalované Městský soud v Praze usnesením ze dne 25.9.2013, č.j. 72 Co 272/2013 – 111, uvedený rozsudek soudu I. stupně v napadených vyhovujících výrocích o věci samé a ve výroku o nákladech řízení zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. V odůvodnění konstatoval, že předmětem dalšího řízení je toliko částka 19.407,- Kč s příslušenstvím a že je na žalobci, aby upřesnil, jaký podíl z této částky připadá na dosud požadovanou náhradu za opotřebení žalobcova vozu a jaký podíl připadá na zadostiučinění za utrpěnou nemajetkovou újmu. Zdůraznil také, že je třeba, aby žalobce v řízení tvrdil, v čem konkrétně tato nemajetková újma spočívala, když pouhé obecné konstatování, že žalobce utrpěl újmu, kterou trestní stíhání vyvolává, a to v podobě stresu a obav o svou budoucnost, přenášených i na osoby blízké, kolegy a přátele, není postačující a aby tato svá tvrzení rovněž prokázal, přičemž

k odstranění nedostatků, vztahujících se ke splnění uvedených procesních povinností měl soud I. stupně žalobce před vydáním konečného rozhodnutí vyzvat postupem podle § 118a odst. 1, 3 o.s.ř.

V odůvodnění nyní přezkoumávaného rozsudku soud I. stupně na základě zjištění plynoucích z provedeného dokazování popsal průběh trestního řízení, a to od jeho zahájení dne 3.10.2007 do okamžiku jeho skončení dne 15.12.2011, kdy nabyl právní moci zprošťující rozsudek odvolacího soudu. Dále se zabýval požadavkem žalobce na zaplacení amortizace vozidla, které žalobce používal k cestám ze svého bydliště v xxx k soudu do Prahy a zpět. Ztotožnil se s názorem žalobce, že amortizace vozidla daná paušálními částkami plně vystihuje opotřebení daného vozidla, které jednotlivými cestami jeho majiteli vzniká. Za této situace je podle soudu I. stupně irrelevantní, k jakému účelu bylo dané vozidlo použito, a to že se nejednalo o pracovní cesty, když právě pouze poukaz na ustanovení zákoníku práce a příslušných prováděcích vyhlášek je dán pro zjednodušení možného výpočtu a možného použití zákonné právní úpravy. Z toho důvodu soud I. stupně dospěl k závěru, že amortizace vozidla podle zákoníku práce a prováděcích vyhlášek žalobci rovněž přísluší. Protože mezi účastníky nebylo sporu o jednotlivých údajích, týkajících se použití vozidla žalobcem, dnů jeho použití a vzdálenosti, soud I. stupně nároku žalobce na zaplacení částky 13.302,- Kč vyhověl. Při právním posouzení věci soud I. stupně aplikoval zák. č. 82/1998 Sb., konkrétně pak jeho § 1, § 5 písm. a), b), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 13 odst. 1, § 26 a § 31a. Pokud jde o požadavek žalobce na odškodnění z titulu nezákonného rozhodnutí, který žalobce požadoval ve výši 6.105,- Kč, soud I. stupně konstatoval, že mezi účastníky bylo nesporné, že ve věci bylo vydáno nezákonné rozhodnutí, představující usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce. Žalobce však i přesto, že byl soudem poučen ve smyslu § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. ohledně nutnosti doplnit konkrétní okolnosti a důvody, od kterých žalobce vznik nemajetkové újmy odvozuje, žalobce pouze odkázal na žalobu a ničeho nedoplnil. Podle soudu I. stupně proto žalobce neunesl břemeno tvrzení ani břemeno důkazní, když pouze obecný odkaz na vznik nemajetkové újmy nepostačuje. Z toho důvodu tento nárok žalobce zamítl. Výrok o nákladech řízení odůvodnil § 142 odst. 2, 3 o.s.ř.

Proti rozsudku podali odvolání oba účastníci. Žalovaná napadla odvoláním vyhovující výrok I a výrok o nákladech řízení III. Soudu I. stupně vytkla nesprávné právní posouzení věci. Vyjádřila přesvědčení, že tzv. amortizaci vozidla nelze podřadit pod pojem skutečné škody, neboť tak jak je tento pojem amortizace vyjádřen v právních předpisech, jedná se o fiktivní částku sloužící pro účely účetnictví, nikoli však částku představující skutečnou škodu, jak má na mysli § 442 odst. 1 OZ. Amortizace totiž představuje synonymum pro pojem odpis, který se používá u většiny položek dlouhodobého majetku. Uplatňuje se i v případě, kdy je soukromé vozidlo používáno ke služebním účelům. Žalobci proto jako soukromé osobě, která dobrovolně využila své soukromé vozidlo k dopravě k hlavnímu líčení, amortizace vozidla nenáleží. Z uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I. změnil tak, že se žaloba co do částky 13.302,- Kč s příslušenstvím zamítá.

Žalobce odvoláním napadl zamítavý výrok II. Nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně, že neunesl břemeno tvrzení a důkazní. Odkázal na protokol z jednání konaného dne 10.1.2014, kde výslovně uvedl, že částku 6.105,-Kč požaduje coby finanční satisfakci za vlastní nezákonné trestní stíhání, přičemž odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu. Zejména z uvedeného důvodu navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadeném zamítavém výroku změnil tak, že žalobě vyhově. Pokud jde o výrok napadeným odvoláním žalované, navrhl jeho potvrzení.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné a bylo podáno včas osobami k tomu oprávněnými, způsobem vyplývajícím z ustanovení § 212, § 212a o.s.ř. přezkoumal napadený rozsudek, aniž k tomu nařizoval jednání (§ 214 odst. 3 o.s.ř.). Odvolání žalované shledal důvodným zatímco odvolání žalobce nikoliv.

Soud I. stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu a věc příléhavě posoudil i po stránce právní, pokud na ni aplikoval příslušná ust. zák. č. 82/1998 Sb. Právní vztah, který za podmínek stanovených cit. zákonem mezi poškozeným a státem vzniká, je občanskoprávním vztahem odpovědnosti za škodu. Podle § 26 cit. zák. pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem. Občanský zákoník se proto použije např. i u obecného vymezení pojmu škoda, kterou občanské právo definuje jako újmu, která nastala v majetkové sféře poškozeného (újma na jmění) a která je objektivně vyjádřena všeobecným ekvivalentem, tj. penězi. Z uvedeného vyplývá, že škodou mohou být rovněž náklady účastníka skutečně vynaložené na to které řízení, tedy i jízdní výdaje. Pokud však jde o tzv. amortizaci, základní náhradu za 1 km jízdy, ta je upravena pouze v ust. § 157 zákoníku práce a proto se podle názoru odvolacího soudu vztahuje výhradně na výpočet cestovních náhrad při pracovních cestách zaměstnanců (příp. osob samostatně výdělečně činných), kteří použili k pracovní cestě vlastní motorové vozidlo. To však není případ žalobce, který použil své motorové vozidlo jako soukromá osoba. V této souvislosti lze souhlasit s názorem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 3.7.2012, č.j. 45 C 129/2010-48, na které poukázala žalovaná, totiž že tzv. amortizace představuje synonymum pro pojem odpis, který se používá u většiny položek dlouhodobého majetku a vyjadřuje opotřebení takového majetku v důsledku používání (fyzický odpis) nebo nepoužívání – zastarávání (fyzický odpis) tohoto majetku a nelze jí podřadit pod pojem skutečné škody, neboť se jedná o fiktivní částku sloužící pouze pro účely účetnictví. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé I podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil tak že žalobu na zaplacení částky 13.302,-Kč s příslušenstvím zamítl.

Pokud jde o požadavek žalobce na odškodnění nemajetkové újmy v částce 6.105,-Kč, je třeba uvést, že stejně jako u vzniku škody je poškozený povinen tvrdit a prokazovat i vznik nemajetkové újmy, resp. uvádět skutečnosti, na jejichž základě bude možno podle zákonem stanovených kritérií posoudit vznik a rozsah újmy. Tento princip je narušen jen v případě újmy vyvolané nepřiměřenou délkou řízení. V projednávané věci však žalobce nespороval, že délka řízení byla přiměřená, jak vyplývá z protokolu o jednání před soudem I. stupně ze dne 10.1.2014 (č.l.125 spisu). Z uvedeného protokolu rovněž vyplývá, že žalobce byl soudem poučen ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. o povinnosti tvrdit, v čem konkrétně nemajetková újma spočívala s tím, že pouhé obecné konstatování, že žalobce utrpěl újmu, kterou trestní stíhání vyvolává, a to v podobě stresu z obav o svou budoucnost s odkazem na relevantní judikaturu Ústavního soudu, není postačující. Byl proto vyzván, aby svá tvrzení doplnil a prokázal. Po tomto poučení právní zástupce žalobce odkázal na judikaturu Ústavního soudu. Z toho důvodu lze přisvědčit soudu I. stupně, že pouhé odkazy na vznik a odškodnění nemajetkové újmy jsou nedostatečné a tudíž, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ani důkazní. Z toho důvodu odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku II jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

S ohledem na změnu napadeného rozsudku doznal změny i výrok o nákladech řízení, který má oporu v § 142 odst. 2 a contrario ve spojení s § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. Žalobce byl v řízení v zásadě úspěšný pouze co do částky 76.256,50 Kč, které mu žalovaná zaplatila po podání žaloby, což z celkově požadované částky 180.760,-Kč představuje 42%. Protože neúspěch žalobce představuje 58%, měla by žalovaná právo na náhradu nákladů řízení ve výši

16%. Protože jí však žádné náklady nevznikly, rozhodl odvolací soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 21. května 2014

JUDr. Lubomír Velc, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: D.H.